

11-3d
DISSERTATIONES II

CRITICO-SACRÆ:

QUARUM PRIMA EXPLICATUR

EZEK. XIII. 18.

1016. i. 15.

3

Væ quæ consuunt *Pulvillos* sub omni cubito manus, & faciunt *Cervicalia* sub capite universæ ætatis ad capiendas animas. *Vulg.*

ALTERA VERO

2. REG. X. 22.

Dixitque his qui erant super *Vestes*, proferte *Vestimenta* universis Servis *Baal*, & protulerunt eis *Vestes*. *Vulg.*

--- *sanctos ausus recludere Fontes.* Virg.

Auctore GEORGIO COSTARD, A. M.

OXONI,

E THEATRO SHELDONIANO,

Impensis RICHARDI CLEMENTS, Bibliopol. Oxon.

Prostant apud R. BALDWIN, Jun. in Vico vulgo dicto *Pater-Noster-Row*, London. MDCC LII.

DISSEMINATION

OF THE

QUARTERLY

1841

Vol. 1. No. 1. 1841.

ALLEN & VERO

2. 1841.

Printed by Allen & Vero, 1841.

George C. Carter, A.M.

1841

THE

Quarterly Review, 1841.

Reverendo admodum DOMINO,

T H O M Æ

EPISCOPO NORVICENSI,

Præfuli Ornatissimo,

Hoc quaecunque OPUSCULUM,

In Animi grati Pignus

Et Monumentum,

Ea, qua par est, Observantia,

D. D. D. C. Q.

G. COSTARD.

Reverendo admodum Domino

T H O M A S

EPISCOPUS WORNICENSIS

Præfati Conventus

Procuratoris Officium

In Anno grati Pignus

Et Monumentum

Et per eum Oblivione

D.D.D.C.C.

C. COSTARD.

[3]
EZEK. XIII. 18.

EN locum difficillimum! à viris doctis, quod sciam, hætenus intentatum, quem-que sanè omnibus suis numeris integrum esse vix affirmarem. Quid præcipuè hisce verbis animo intendebat Propheta, nullo ferè negotio in genere quidem percipiamus, singulorum licet vim & proprietatem eruere, non usque adeo in promptu sit. Sermonem enim instituit contra *mulieres* quasdam *fatidicas*, *Babyloniæ*, ut videtur, degentes, quæ numine afflatas se falso gloriantes, amplâ mercede à sciscitantibus acceptâ, læta edebant Oracula, omnia fausta spondentes. Contrà vero, minore pretio dato, infausta omnia & tristia denunciabant. *Mærore vano afficientes Iustorum Cor, quod Deus mærore affici non jusserrat, Impiorumque manus corroborantes, ut à malâ vitæ ratione non redirent, vitam promittendo.* Hoc modo מתנבאות מלבהן è corde suo vaticinantes, numen polluebant, בשעלי שעורים ובפתותי לחם propter pugillos bordei & frustulos panis. Adhuc omnia plana & aperta sunt.

Sed quum Stylus Orientalis, isque Vatum præcipuè, sit paulo elatior, nihil ferè vulgariter exprimens; & quum falsi *Prophetae* cum *Lapididis* arte suâ malè instructis modò conferrentur, hìc quoque hæ *Vaticinatrices* dicuntur מתפרות כסות על כל אצילי ידי ועושות המספחות על ראש קומה, i. e. inquit Interpretes *Anglicani*, sewing Pillows to all arm-boles, and making Kerchiefs upon the head of every Stature. Συρράπτει προσκεφάλαια ἐπὶ πάντα ἀγκῶνα χειρὸς, inquit LXX, καὶ ποιεῖσαι ἑπιβόλαια ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν πάσης ἡλικίας. Convenit sanè fœminis συρράπτειν προσκεφάλαια, non minus quam ποιεῖν ἑπιβόλαια ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν, sed in quem finem? obsecro, & ad quos usus? Non equidem τῷ ἀσφρέφειν ψυχὰς, *Heb.* לצודר נפשות ad venandum animas. Hæc enim toto Cœlo distant, nulloque modo inter se concilianda sunt. Sed neque satis constat præter eà quid sibi velit hæc Phrasis πάσης ἡλικίας, five *omnis ætatis*, five *staturæ* interpreteris; nec unquam, quod sciam, aut unam, aut alteram harum vox *Hebræa* קומה significat.

Si *Vatablum* audiamus, “describit (*Propheta*)
 “Superstitionem, quâ utebantur mulieres illæ fa-
 “tidicæ in prædicendis futuris. Consuebant nam-
 “que (*inquit ille*) pulvillos, & sciscitantium vi-
 “rorum axillis inducebant, & pepla imponebant
 “capitibus eorum, quasi per hæc indumenta apti
 “fierent

“fierent ad fufcipiendum facrum oraculum. Quin
 “& ipſæ interim, quæ commentæ erant, inſipien-
 “tium ingerebant auribus, quòd nempe hæc vel
 “illa eis futura eſſent.” Nec multò aliter *Mun-*
ſterus & Clarius; omnes, ut videtur, R. D. *Kim-*
chium ſequuti. Nam ut ejus Verbis utar, הנשים
 האלה היו עושות זה הענין בדרך כשפים והיו
 מתפרות כסתות על כל אצילי ידי מן השואלים
 בהן ומתקנות מספחות על ראש כל קומה מן
 השואלים בהן והיו אמרות להם כי על ידי אותם
 מעשים ודברים שהיו הן אומרות מודיעות להם
 את העתידות *Hæc fecerunt mulieres illæ Præ-*
ſtigiarum ritu, & omni axillæ manuum eorum qui
conſulebant eas pulvillos conſuebant, & capiti omnis
ſtaturæ conſulentium eas Cervicalia adaptabant, il-
lis affirmantes, horum, & verborum ope quæ profe-
rebant, futura iis ſe prænunciare. Sed quum
 nihil aliud hoc fit præter Commentum ex Ver-
 bis ipſius Prophetæ confictum, ideò nè minimi fa-
 ciendum duco. Talia enim Orientalibus unquam
 in more poſita fuiſſe, non liquet; ex nullo ſaltem
 Auctore *Græco*, vel *Latino* colligas, quorum ta-
 men Ars omnis *Divinatrix*, modò *Ars* jure me-
 ritò appellanda ſit quæ nullis principiis innititur,
 peregrina fuiſſe videtur. ¹

¹ Ασρολογία ἢ ἡ Γενεθλιαλογία Χαλδαίων εὐρημα λέ-
 γεται *Theodoret. Therap. i. p. 6.* Ita *Tullius de Di-*
vinat.

Discrepantes¹ Interpretum *Christianorum* Sententias recensere, longum esset & inutile. Aut enim antecedentium vestigia premunt, aut diversa abeuntes viâ, æquè à Veritate recedunt. *Judeorum* magistros quod attinet, quam parùm ab iis Subsidii expectandum in eorum Linguâ veteri interpretandâ, hospes planè in his Literis necesse fit qui ignorat. Desiit esse *Judeorum* Vernacula Lingua *Hebræa*, multis Seculis antè quàm Libros sanctos suos commentari aggressi sunt; nec postea adfuit animus, ne dicam *Ethnicorum* Ritibus, Historia, & Chronologia, sed ne quidem

vinat. L. 1. p. 104. Ed. Davis. Quumque magna vis videretur esse & in inpetrandis consulendisque rebus, & in monstris interpretandis ac procurandis in *Haruspicum* disciplina; omnem hanc ex *Etruria* scientiam adhibebant. *ibid. p. 5.* *Arabes* autem & *Phryges* & *Cilices* quod pastu pecudum maxime utuntur, campos & montes hieme & æstate peragrantes, propterea facilius cantus avium & volatus notaverunt; eademque & *Pisidiæ* causa fuit, & huic nostræ *Umbriæ. ibid. p. 111.*

I Væ iis quæ consuunt pulvillos omnibus cubitis manuum mearum, & faciunt cervicalia capitibus cujusvis staturæ ad vexandos animos. *Clerc.* Videas etiam *Calmetum* in *Loc. & Pool. Synops. Crit. Gentis*

Gentis suæ fatis excultus, vel id acumen Criticum, sine quibus frustrà labor omnis hujusmodi suscipitur. Quantum enim hæc omnia ad Vaticinia Prophetarum potissimum intelligenda conferant, multis & luculentis exemplis, quæ doctorum adhuc diligentiam fugerunt, demonstrare possem, modo essent quibus talia Curæ. Sed me reprimo.

Quoad igitur præsentis Instituti rationem, observare licet, vocem כסתות in plurali, aut כסת in singulari numero, ut loquantur Grammatici, nusquam alibi in toto veteri Testamento, hoc uno loco excepto, legendam esse. Hic verò, ut modò diximus, à LXX redditur προσκεφάλαια, à Symmacho ὑπαγκώνια. Vulgatus habet Pulvillos. Targum Jonathanis רקיעי חשוד pulvillos inopis; sed quare addatur inopis, non constat. Syrus habet כסותא pulvillos² & Arabs وساجد Cervicalia. Ita quoque R. Tanchum in Locum כסתות "קול אלואיל זל" i. e. כסתות, ut dixerunt antiqui, idem valet ac וסאיד. A Schindlero redditur pulvinaria, Culcitæ; à Buxtorfio item pulvinar, pulvillus, ut videtur, Rabbinorum Au-

¹ Vid. Critic. sacr. in Loc. Symmaque est le seul des Grecs qui l'ait expliqué des coussinets inquit Calmetus ut sup.

² Quod est προσκεφάλαιον Marc. 4. 38. Arabs reddit ولساجد & Syrus כסותא.

ctoritate potissimum inducto. Est enim, *inquit ille*, “pulvinar longius, juxta *Eliam* in *Tisbi*, “quod transversum lectum occupat. Et in *A-ruch* in כר, *monet*, scribi, כסתר pulvillum esse “parvum, quem supponunt Capiti, & כר esse id “super quo cubatur.¹ Item, *addit ille*, כסתר “הסבליים pulvillus est *bajulorum*, quem scilicet “oneri supponunt. *Kelim. cap. 28.*”

Qua freti auctoritate *Rabbini* vocem כסתר pulvillum exponunt, non facile dictu. Eos vocum significationes habere sibi proprias, hisce literis vel minimùm imbuti norunt omnes. Eos quoque reliquis omnibus errandi ansam præbuisse lubens concederem, ni versio *Alexandrina*, omnium, ut habetur, vetustissima, προσκεφάλαια exhibens, ita כסתר intelligi eorum Interpretum ætate, nonnullis quodammodo fateri videatur. *Nonnullis* inquam, nam ut liberè dicam quod sentio, utcunque se jactet ea versio, tamen, ut vulgò saltem circumfertur, *Ptolemæi Philadelphi* ætatem²

¹ Ita quoque *Kimchius* in Loc. כסתר הוא כר שמימי' תחת הראש כישכב אדם ופעמי' אדם אין יושב אליו i. e. כסתר idem est ac כר pulvillus quem capiti supponunt quando discumbitur, aut cui aliquando infidet homo.

² Non omnes Libros veteris Testamenti olim vertisse LXX in usum *Ptolemæi*, sed legem solam, disertè

æquare mihi minimè videtur. Adde quòd à Linguae *Hebraeae* peritis non concinnatam, non ab iisdem Interpretibus, Codice frequenter literis fugitivis & evanidis exarato usos esse, & ex conjectura tantum loca quamplurima transtulisse, pro certissimis habeo.

Ut ut tamen hæc sint, neque *pulvinar* neque *pulvillum* significare vocem כסר, affirmare non dubito. Rem vero designare *feris venandis* aptam, & à foeminis confici solitam, à vocibus ipsis מתפרות *consuentes*, & לצוד *ad venandum*, satis apparet.

Verbum כסה *Hebraicè* valet *texit, occultavit, celavit*. Ita כסו *Syrorum*, & insuper, *operuit, amicitavit, induit*. *Hebræorum* כסס duplicatâ secundâ radicali, est *numeravit, supputavit*; sed *Chaldæorum*, & *Talmudistarum*, est *masticavit, comedit, arrosit*; item *arguit, increpavit*; quo qui-

disertè monet *Josephus*. εἰδὲ γὰρ πᾶσαν ἐκείνην ἔφθην λαβεῖν τὴν ἀναγραφήν, ἀλλ' αὐτὰ μόνον τὰ τῶ νόμου παραδόσαν οἱ πεμφθέντες ἐπὶ τὴν ἐξήγησιν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. *Antiq. Lib. I. §. 3.* *Septuaginta Interpretum Paraphrasis Græca* est, non Auctore *Philadelpho*, sed *Judæorum* suadente utilitate conscripta, qui parum *Hebraicè* sciebant, *Græcè* autem loqui & scribere ab ipsis Regibus cgebantur. *Scaliger, L. I. Epist. 14.*

dem posteriori sensu convenit cùm Syriaco ܕܡܡܐ.

Quod enim Galat. 2. 11. est αὐτῷ ἀντίθεν, Syriacè est ܕܡܡܐܐܝܢ redargui eum, & quod Græcè est 2. Tim. 4. 2. ἐλεῖον, Syriacè est ܕܡܡܐ.

Arabicum ܕܡܡܐ apud Cl. Golium¹ valet, tenui voce fuit. Motus & agitatus fuit. Tremuit.

¹ Ita *Alfiruzabadius* in *Lexico Al-kamuso* dicto
 الكس الاجتماع والصوت الدقيق كالقصيص
 وقد كس يكس والكصيص الرعدة والتحرك
 والالتواء من الجهد والانقباض والذعر وصوت
 الجران والاضطراب والكصيص الجماعة وحبالة
 يصان بها الظبي والماء يكس بالناس كصيصا
 كثروا عليه والكصصت هربت وادهرمت وتكاصوا
 ألكم i. e. idem valet واكصوا تراحموا واجتمعوا
 ac ܕܡܡܐܐܝܢ *conventus*. Est quoque non minus
 quam ܕܡܡܐܐܝܢ *vox tenuis*. Dicitur ܕܡܡܐ & in fu-
 turi tertia persona ܕܡܡܐ. Est quoque ܕܡܡܐ idem
 ac ܕܡܡܐܐܝܢ *tremor* & ܕܡܡܐܐܝܢ *motus*, item *con-*
torfio præ labore, *contraxio*, & *terror*. Est quo-
 que ܕܡܡܐ *sonus* Locustarum & *Astrolabii*. Est ܕܡܡܐ
Turba, & *rete* quo venantur *Dorcades*. Dicitur
 adhuc ܕܡܡܐܐܝܢ ܕܡܡܐܐܝܢ ܕܡܡܐܐܝܢ i. e. ܕܡܡܐܐܝܢ
 ܕܡܡܐܐܝܢ *frequentes ei adfuerunt*. Item ܕܡܡܐܐܝܢ in
 2da Conjugatione est ܕܡܡܐܐܝܢ *fugi* & ܕܡܡܐܐܝܢ *fu-*
gatus sum. Item ܕܡܡܐܐܝܢ in 6ta conjugatione &
 ܕܡܡܐܐܝܢ in 8va idem valere censetur ac ܕܡܡܐܐܝܢ
se mutuo trudebant & ܕܡܡܐܐܝܢ *congregati sunt*.
 Frequen-

Frequentata fuit ab hominibus aqua. Se contorsit contraxitque præ Labore. In Conj. IV fugit, in fugam conversus fuit. In VI & VII convenerunt homines & arctè confluxerunt.

Acervum vides Significationum nullo ordine congestarum, quem tamen disponere imprimis utile erit, nec admodum difficile. Primæva itaque & primigenia vis hujusce vocis *دس* *دس* in torquendo sita videtur. Inde metaphorico Sensu, *se contraxit, contorsitvé*. Et quum qui hostem fugiunt è viâ notâ deflectunt, huc & illuc, salutis causâ, discurrentes, inde *fugit, in fugam conversus est* valet; item *motus, agitatus est, tremuit*. Ab eadem torquendi significatione oritur *tenuis fuit*, ad instar fili *e.g.* & secundò *tenui voce præditus*. Et quum calidis illis regionibus, magnâ aquarum penuriâ laborantibus, pastores ad Cisternas se mutuò premebant, calcabant, & in angustum cogeabant, ^I ab eadem torquendi & contra-

^I Quanti faciebant Orientales Lacus suos & Cisternas aquarum, quodammodo discere licet ex Gen. 21. 25. cap. 26. 20. Hinc quoque Adagia illa à Cl. Golio citata, *المورن ابله يظرون* *الغرايب* *qui suos adaquat camelos abigit peregrinos*. Item *ومن لا يذن عن حوضه بسلاحه يهزم* *Qui à lacu suo injuriam non propulsat armis, ut diruatur facit*. Vid. ad fin. Erpen. Gram. Arab. p. 68. & 164.

bendi significatione, nata est altera, *frequentata* fuit ab hominibus *aqua*, *convenerunt homines*, & *arctè confluxerunt*.

His ità se habentibus, videre facile est, quare substantiva כס כס *conventus, congregatio*, כס כס *vox tenuis & subtilis*, & כס כס non modo *cætum hominum*, quin & *rete quo Dorcades capiuntur*, significans, omnia ab uno eodemque Themate profluxerunt. Retia enim, five quòd *filis tortis* confecta, five quòd *tenuia*, aut *rara*, Arabicè meritò כס כס audiunt, & hìc, ni multùm fallor, *Hebraicè* כס כס.

In vocibus his duabus אצילי ידי interpretandis, parum aut nihil Difficultatis erit. Imprimis enim אצילי à *Jonathane Targumista*, prout eum Auctorem ediderunt *Parisienses*, מרבקים *Juncturae* exponitur, sed in *Bibliis Polyglot. Londinensibus* melius forsan legitur מרבקים *Cubiti*, vox bene nota inter *Arabes*. Ità *Caab Ben Zobeir*,

مرفقها عن بنات الزور مرفق

Cujus cubitus à Costis distortus. v. 22.

Et in *Tarapha*

لها مرفقان افعلان كادما

ثم بسطامي والبع متشدن

Cubiti ejus curvi distant

Quantum urnae aquatoris succincti. v. 21.

1 Et hinc forsan ipsa vox Latina *Cassis*.

A

A R. Tanchumo exponitur אצילי voce Arabicâ אלأبناط *axilla*, ומתלה *cujusmodi*, inquit, est שש אמות אצילה *Ezech. 41. 8.*

Vox אצילים quando *Cubitos* valet, ut plurimum de *Cubitis humanis* intelligenda est, quemadmodum hîc loci accipitur ab omnibus, quos vidi, Interpretibus, ut dudum observavi. Sed si כסר, de *Rete*, vel *Casse* intelligi, rectè statuerimus, אצילים de *Cubitis*, *armis*, vel *axillis ferinis* interpretari malim. Quam Conjecturam confirmare videtur vox ידי, vel potius ידים, quæ Linguâ *Hebræâ*, frequentius licèt, & *Anglicanâ* semper, de genere humano usurpetur, aliquando tamen harum priore, nec non *Chaldaicâ* & *Arabicâ*, idque non rarò, de reliquis animalibus.

כמו ידים inquit R. D. Kimchius אצילי ידי i וכן ואורגים חורי כמו חורים וקרע לו חלוני כמו חלונים ואצילי הם בית השחי וכתוב על כל מרפקי ידיו והמרפיק הוא בית השחי כמו שאמרו ידים pro ידי i. e. רבותינו זל" במשנה חורים pro חורי; אורגים חורי; *Isai. 19. 9.* & קרע לו חלוני *Jerem. 22. 14.* ubi אצילי pro חלונים. Intelligas per אצילי *Locum concavum sub Brachio*. Scribitur aliquando מרפקי ידיו על כל מרפיק sed quoque est *locus concavus sub Brachio* juxta Rabbinos nostros f. m. in Mishna.

De

De utrisque simul usurpatur 1. Sam. 17. 37. יהוה אשר הצילני מיד הארי ומיד הדוב הוה יצילני מן יד הפלשתי הזה. Item *Chaldaicè* legimus מן יד אריותא *Dan.* 6. 27. Et *Arabice* in *Abu'l Olæ Carmine*

أخف من الوجيعة ددا ورجلا

Leviior quam Wazjibus manu (anteriore pede)

& pede, sc. posteriore.

Gol. Gram. Arab. pag. 243.

Ita يد الفرس *Manus Equi*, apud *Astronomos*, pro *pede anteriore* accipitur.

Apud *Arabes*, si eorum *Lexicographis* fidentum, يد م. اطراف الاصابع الى الكتف i. e. *est quicquid inter digitos extremos & scapulam*, monente *Cl. Pocockio in Carm. Tograï p. 183.* & si apud *Hebræos*, ut verisimile est, eodem latiore sensu olim usurpata esset, cur hîc dicatur אצילי ידים, *ferarum Armos* intelligendo, non mireris.

Ad vocem מטפחות ut tandem veniamus. Eam, ut diximus, LXX reddunt *ἑπὶ ὅλαια*. *Syrus* habet *ܡܬܦܚܘܬܐ* *operimenta*, & *Arabs* *Interpres* *عمائم* *vittas*. מטפחותיכם inquit *R. D. Kimchi in Lib. Rad.* הם כמו מטפחות ונקראו כן לפי שהן *eodem sensu usurpantur ac מטפחות*; & ita vocantur, quod Ca-

i Vid. *Ulug Beighum & Cl. Hyd. Not. p. 26.*
piti

piti frequenter adhæreant & adjungantur. Sed in notis suis ad hunc locum Prophetæ, ut dudum vidimus, הצעיפים שמכסות מטפחות interpretatur בהם הנשים את פניהן *Pepla, quibus mulieres facies suas velant.* המספחות, inquit R. Tanchum, טרוף מן תיאב לקו" וקרעתי את מספחותיכם *Vestimenti genus, quoniam dicitur & lacerabo מספחותיכם.*

Vox מספח occurrit *Habak. 2. 15.* quem locum tentavit, sed infelicer, Cl. *Schultensius.* ¹ משפח item cum ש legitur *Isai. 5. 7.* & ab eodem V.C. redditur *Effusio sanguinis.* ² Certè apud *Tograium,* الصفاح אלספאח *Gladios latos valet v. 28.* Et in *Historia Timuri,* vulgò *Tamerlanis,* inquit *Arabshah* فغلوهم بالصفاح وسلوهم بالرماح *latis gladiis ruperunt, & hastis dissiparunt.* pag. 170. Itemque pag. 309. واتخذن لصفاح الجمد ولسهام البرن من المبطنات الدرق ومن الغراء زرن *contra latos enses gelu, & acutas hastas frigoris, Abollis, tanquam Scutis, & Lænis, tanquam Loricis, se defendit.*

Verbum صفح ספח apud Cl. *Golium* ³ varias

¹ *Animadvers. Philolog. & Critic. ad varia Loca V. T. Amstel. 1709.*

² In *Isai. cap. 5. 7.*

³ *Iis qui desiderant, nec præ manibus sunt, en Lexicographos Arabes! الصلوة* inquit *Ibn'ol Athirus*

admittit significationes, ut *condonavit*, *ignovit Delicto*, quo sensu in VI Conj. usus est *Arabshab*.

التسبيح للرجل والتصفيح للمساء *Atbirus*
 التصفيح والتصفيف واحد وصفح كل شي
 وجهه وفاحيته لو وجدت معها رجلا
 لضربته بالسيف غير مصفح يقال اصفحه
 بالسيف انا ضربة بعرضه دون حدة
 الصفوح في صفة الله تعالى وهو العفو عن
Precatio hominibus est اذوب العباد المعرض عن عقوباتهم
sed mulieribus اלתسפיה *Quinetiam* اלתسפיה
cum finali , *et* اלתسפיה *cum q*, *idem valent. Facies cujusvis rei et* *latus di-*
citur ספח *Si cum ea, inquit, virum of-*
fendissem, Gladio non מספח *petivissem. Usurpatur*
 מספח *in 4ta conjugatione quum quis alterum*
Gladii facie et non acie ejus percutit Est
quoque אלספוח *unum ex* *Attributis Dei. O. M.*
i. e. hominum peccatis condonans, se avertens ab iis
puniendis. Ita quoque Zamachsharius, نظر الية
 بصفح وجهه وضربته علي صفحة وصفحة علي
 جنبه وحلا صفحتي السيف وكذب في صفحتي
 الورقة وتصفح الشئ تأمله ونظر في صفحاته
 وتصفح القوم نظر في احوالهم ونظر في حلالهم
 هل يري فلانا ويصفح الامر وصفحني عنه
 اعرضت عن ذنبه رايت فلانا في حاجة فصفحني
 عنها ردي وضربة بالسيف مصفحا ومصفحا
 بعرضه لا بحدة ورأس مصفح عرض وصافحة
 بيده

ut sup. *وان يتصالحوا ويتصافحوا مينا وزور.*
si mutuam pacem aluissent, & mendacia atque dolos

بيده وصافح بيده وصفح بيده وصفق التسبيح
 للرجل والتصفيق للنسب وامتثلوا الصفايح
 السيوف العراض وكاذبة صفيحة دماوية ووضع
 على القبر الصفايح والصفايح الحجارة العراض
i. e. aspexit aliquem ونهرا *lato ore*. Item
percutii eum سפחה & עלי ספחה
 Item *percutii eum* *ambo latera Gladii nu-*
davit. Scripsit quoque in foliorum ספחתי אלשיף
ambo latera. ספחה תאמלה *idem est ac*
consideravit rem. Dicitur quoque *inspexit*
facies rei. Et ספחה אלקום *idem est ac*
inspexit statum ejus. Item *stratum camelinum inspe-*
xi, ut viderem an tali, Camelæ scilicet, conveniret,
 ספחת ענה & ספחה אלאמר
 est *averti me à delicto alicujus.* Quendam vidi
 in necessitate, & ab ea ספחני *i. e. repulit me.*
Percutii eum Gladio מספחה *i. e. latere ejus non*
acie. Caput מספה est *caput latum.* Dicunt
 ספה בידה & סאפה בידה item סאפחה בידה
 Est quoque ספחה בידה, quando usurpetur de ho-
 minibus, ספחה בידה, quando de fæminis.
 sunt metaphorice *Enses lati*, quemadmodum
 ספחה בידה sunt *Laminæ femanenses.* Dicitur
 adhuc, ספחה בידה *lapides*
latos. Est enim ספחה בידה *lapis latus.*

sibi invicem condonassent. p. 218. Undè quoque Abulfaragius habet قاذلناه بالصغح *ignovimus ei. Hist. Dynast. p. 557. Golio adhuc docente, valet vultum advertit & avertit, indèque petentem repulit. Item, transire jussit, egitque præter puteum Camelos; vel, ut apud Giggeium, صغح الابل Camelum foveæ imminere curavit. Adhuc, latiore gladii parte ac laminâ percussit, propinavit quicquid esset vini, & complosit manus, pec. Mulier: uti in planctu. In III & VI Conj. manu prebendendi significatione usurpatur, ut in Hist. Timuri. وسارع كل من جماعته بمفرده الي Tota multitudo singulatim festinabat ad manum Scheich Nouroddini prebendam & osculandam. p. 376. Sic quoque Abulfeda in vit. Mobammedis p. 145. وما صافحه احد فيترك يده حتي يكن ذلك Si quis apprehensa manu complodendi gratia eum salutaret, tamdiu manum suam relinquebat, quamdiu ille alter suam relinqueret. In II & IV Conj. valet latum fecit, in latum duxit, expanditve ferrum: uti enssem. Sic صغحه obduxit illud (Sanctuarium) Laminis ex auro optimo 2. Chron. 3. 9. In v Conj. significat latiore sui parte, per faciem, conspexit rem & inspexit. الكتاب فاخذت inquit Bobadinus و تصفحتي المضمونة accepto ergo libello quid continebat*

nebat inspexi. *Vit. Salad. p. 111.* Itemque وجتصفح *eorumque statum explorabat. ibid. p. 153.*

Inter tot varias hujus verbi significationes, non difficile erit, ut opinor, percipere, *primariam* ejus & *primitivam* esse *latum facere*, in *latum* *ducere*, quem sensum & substantiva quoque induunt. Hinc صفحة *latus rei, expansum, faciesve*, monente Cl. Golio. Cujus Exemplum habes apud Poetam, ab eodem Cl. Viro citatum, in *Poetarum Sententiis*, ad finem *Gram. Arab. Erpen. pag. 161.*

قواضع تكن كالنجم لاح لناظر
على صفحات الماء وهو رفيع

Humilem præbe te, ac similis esto Sideri quod spectatori splendet ad ripas aquæ (melius in lata aquæ superficie) quum ipsum sit sublime.

Ita quoque *Arabshab*, صفحات الرياض *lata hortorum facies à divinâ providentiâ, veluti periti cujusdam tinctoris digitis, variis coloribus erat exornata. pag. 225.*

Vocem الصفاح *latos Gladios significare olim diximus, idem quoque valere* الصفحة *ex eodem Auctore liquet. ولكن* inquit ille شكيمة البرن كانت ردت جراح كل جموح وصفحة *Frigus intensissimum, luporum instar, omnium protervorum temeritatem frænabat, & gelu, seu latus aliquis Gladius, omnium natantium pinnas amputabat. p. 329.*

His ritè (modo ritè) stabilitis, de vocibus קומה & לפורחות solummodo disquirendum restat. Vox קומה, ut diximus, à LXX redditur ἡλικία. Arabs Interpres قامة habet, & Syrus ܩܡܬܐ. Sed Isai. 10. 33. קומה reddunt LXX ὕψος. Quid Codicibus suis Hebræis legerunt incertum est, nisi forsan ὕψος pro ὕψος positum dicamus, quemadmodum exscribentium vitio, πύλεις pro πύλεις Jud. 5. 11. legimus. Certè locis alijs viginti duobus ὕψος reddunt. Recentiores Interpretes non moror, qui LXX κατὰ πόδα sequuntur, & uti Kimchius, de viris & fœminis stantibus erectis intelligunt, quibus hæ fatidicæ pulvil-

Voluimus venari in ea (Nocte) buculam feram
(sc. virginem pro more poetarum Orientalium) *sed ipsa rupit retia & funes.*

Erpen. Gram. Ed. Gol. p. 237.

Item. ويح قلوب المتيمين اذا تصرمت في
الهوى حبائلها *Vae Cordibus afflictorum, quum*
disfrumpantur in amore retia eorum. Vid. Caab.
Ben Zobeir. p. 96. & notas Cl. G. J. Lette. Rete
piscibus capiendis aptum videtur esse Arabibus
شباك. Nam Marc. 1. 16. Evangelistæ ἀμφίβλη-
τρον, & v. 18. Ἀπτα αὐτῶν, Arabs reddit شبك
Et Arabsbab احاطة الشبكة بالسكة
circumdederunt eos ut pisces retia circumdant. vid.
Hist. Tim. p. 84.

los & cervicalia consuebant. Nam מר שאמר לפי שהיו מעמידות אותם על קומה, inquit ille, קומה *dicitur* רגליהם בעוד שהיו עושות המעש' *quoniam pedibus erectos stare fecerunt* consulentes, *dum præstigiis uterentur.*

Sed quum de *pukvillis & Cervicalibus* ne somniavit quidem vates divinus, ut jam satis constet, ni in vocibus מספחות & כסתות interpretandis, eruditi, *Judæorum* inscitiâ decepti, & Judiciis præoccupati essent, facile vidissent קומה *participium esse fæmininum*, ut loquuntur Grammatici, cum voce צפר subintellectâ construendum. צפר enim, quamvis aliquando Synecdochicè *passerem* valeat, est tamen, si *Aben Ezram* in Gen. 7. 14. audiamus, nomen generale omnium alatorum. ¹ Est quoque ea vox ut plurimum *generis fæminini*, ut צפרים & *avem mundam* Deut. 14. 11. טהורה *aves vivas* Levit. 14. 4. legimus.

Ad duo itaque venandi genera, eleganter, ut jam videtur, alludit Propheta; unum, quo *feræ majores* canibus in *plagas* abiguntur; alterum, quo *aves*, ut etiamnum *perdices* apud nos, humi infidentes, *retibus* capiti supraductis, capiuntur. Locum itaque ad hunc modum vertendum censeo. Væ mulieribus *Cassēs* nectentibus omni *ferarum* armo *illaqueando*, & facientibus *retia*, capiti

ומלת צפור שם כלל לאשר יש לו כנף ¹
omnis

omnis *avis* affurgentis, & *avolare* conantis, *impli-*
cando.

Hanc Sententiam quoque confirmare mihi vi-
detur vel ipsa vox לפורחות, quæ bis occurrit
Commate 20. הנני אל כסתותיכנה אשר אתנה
מצודדות שם את הנפשות לפורחות וקרעתי
אתם מעל זרועותיכם ושלחתי את הנפשות אשר
אתם מצודדות את נפשים לפורחות ἰδὲ ἐγὼ
ῥπὶ τὰ περσικὰ φάλαια ὑμῶν, ἐφ' ἃ ὑμεῖς συσρέφετε ἑκα-
ψυχὰς καὶ ἀπαρρήξω αὐτὰ ἀπὸ τῶν βραχιόνων ὑμῶν, καὶ
ἐξαποσελῶ τὰς ψυχὰς αἷς ὑμεῖς ἑκσρέφετε τὰς ψυχὰς
αὐτῶν εἰς ΔΙΑΣΚΟΡΠΙΣΜΟΝ. LXX. Et Arabs
Metaphrastes ها انا علي وساعدكم التي بها
اكتن تصطدن هناك النفوس فامرقها من
اذرعكم وارسل النفوس التي اكنتم تقوتون
نفوسها للتفرق *Ecce me contra Cervicalia ve-*
stra quibus vos captatis illic animas, & lacerabo ea
de brachiis vestris, dimittamque animas, quarum vos
nutritis animas in Disperſionem. Voces autem
ושלחתי את הנפשות אשר אתם מצודדות את
לפחות Syrus reddit ارحل ارحل *dimittamque animas quas*
venamini, & avolare faciam illas. Ita quoque *Vul-*
gatus. Ecce ego ad *pulvillos vestros*, quibus vos ca-
pitis *animas volantes*, & dirumpam eos de Brachiis
vestris, & dimittam animas quas vos capitis, *ani-*
mas ad volandum, & dirumpam *cervicalia vestra*,
& liberabo populum meum de manu vestra, ne-
que

que erunt ultra in manibus vestris ad prædandum.

Perturbata hic vides omnia, Amice Lector, & obscura. Nec melius aliquid dabunt recentiores. En *converti oculos*, inquit Cl. Clericus, ad *pulvillos vestros* quibus venamini illic animas, *ut fiant volucres*; eos lacerabo è brachiis vestris, & dimittam animas quas vos venatæ eratis, ut volucres fierent. Quid sibi velint voces hæ *ut volucres fiant*, aut quo sensu accipiendæ sunt non video; ut neque quid sint *animæ volantes* quibus reddunt *לפרחות* *Vulgatus & Hieronymus*. Mirè habet *Grotius* doctissimus, quibus vos venamini animas ad pubem; scilicet *vestram*, inquit, eò enim illos amore vestro captos attrahitis. *פרת* enim, (leg. *פרח*) est *flos*, addit ille, & Metaphoricè *pubes* in *Baal Aruch* & alibi. Sed viros ad *scortandum* pellicere artibus suis has fatidicas, è verbis Prophetæ vix exsculpes; & licet *פרח* apud *Rabbinos* sit *flos*, & metaphoricè *pubes*, tamen qui, in vocibus purè *Hebræis* interpretandis, eos sequitur, ducibus parum fidis se uti facile deprehendet.

Quum itaque sensum omnino turbare videtur *לפורחות*, quid si pro Glossa, vel nota marginali habendam statuamus? Quid enim sibi vellet *כל קומה* quum plane non constaret, explicandi gratiâ, oræ Libri sui addidit aliquis, qui mentem Prophetæ rectè, ut videtur, affecutus est, *לפורחות*.

q. d. *avium*. Exscriptoris Errore, & Ignorantiâ hæc vox in textum, & quidem extra Locum sibi proprium, tandem irrepsit, & interjecto Tempore, aliorum incuriâ iterum repetita est.

Tales Glossas nonnunquam admisisse omnes auctores antiquos in genere, ¹ & ipsum sacrum codicem tum veteris, ² tum novi Testa-

¹ Id norunt omnes hodie vel pueri. Consulant, si qui dubitent, *Ciceronis* opera, à viro Cl. & diligentissimo *R. Davifio*, edita.

² Ita בלתי טהור 1. Sam. 20. 26. ubi addidit, quisquis fuit, הוא כי לא טהור i. e. idem valet Phrasis בלתי טהור ac כי לא טהור 1. Sam. 19. 20. עמר נצב; ubi Glossa videtur ad alteram vocem explicandam נצב minus notam. Aliud hujusmodi exemplum insigne habemus Ex. 17. 16. Ubi nomen loci cujusdam dicitur esse יהוה נסי; quoniam, inquit Historicus sacer, יד על כס יה, *Bellum fore Jehovah cum Amalekitis in æternum*. Voces יה על כס יה fine dubio corruptæ sunt. Interpretes *Anglicani* reddunt *the Lord bath sworn*. Sed in Margine bene notant, *Hebraicè sonare, the band upon the Throne of the Lord*. Mira sane & insolita Locutio hæc est. Nusquam enim alibi occurrit Phrasis hæc, quasi idem valeret ac *jurare*. Per seipsum aliquando *Deus jurare* dicitur, sed nunquam *per Thronum suum*. יה

tico instructi, Judiciis non præoccupati, aut *Ju-
dæorum* Somniis seducti. Valdè antiquas esse ha-
rum nonnullas patet, quum Interpretum vetustis-
simi, iis ipsis in locis quæ pro malè sanis habenda omnino postulat Orationis Series, Textum le-
gisse videntur prout exemplaria hodierna exhibent. Quo tempore versio *Alexandrina*, ut perhibetur, concinnata est, nondum *bis* reperiri in

per Ezek. 20. 28. 42. & Cap. 47. 14. Ps. 119. 48.

Sed quum נשׁ, per שׁ & נ, frequentius legatur quam נס, per ס & ה, licet hujus scripturæ non defint exempla, vid. Ps. 4. 7. & Job. 4. 2. margini adscripsit aliquis, ut videtur, explicandi gratiâ עלה, q. d. idem valet his loci נס ac עלה, non *probat*, *tentavit*, sed *elevavit*. Unde Excriptor imperitus postea codici suo עלה inseruit, ad hunc modum, יד עלה נס יהוה להיות. Sed hæ voces, siue quod nullum sensum redderent, siue quod male exaratae, in has demum יד אל כס יד י corruptæ sunt.

Ι Ὑπαγε, νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τῆς Σιλωάμ, ὃ ἐρμηνεύεται ἀπελσαμῆς Joh. 9. 7. ubi ὃ ἐρμηνεύεται ἀπελσαμῆς Scioli cujusdam nota marginalis est, vocem Σιλωάμ interpretari, sed infæliciter, cupientis. Non enim à הלשׁ *misit*, sed à הלשׁ *tranquillus fuit*, derivandam esse, patet ex *Isai.* 8. 6. Aliam Glossam vid. 1. Cor. 10. 4.

textu *Hebræo* לפורחות, exinde constet, quod *semel* tantum habeat εἰς ἀγαθοποισίμῳ. Qua tandem ætate addita est, antiquorum MS. *Hebræorum* penuria, ¹ non liquet. Hanc *Versionem Arabicam*, ut plurimum, fideliter refert. Quo tempore adornata est non liquet, sed ejus, quam manibus terimus, exemplar, scriptum annis abhinc 300, *Gabriel Sionita*, in *Bibliis Parisianis* publici juris fecit. Idem quoque, multis in Locis, MSS. *antiquorum* (ut vocant) ope, suppletum, ubi *Parisiense* deficiebat, in lucem ediderunt *Londonenses*. ² *Versionis* itaque *Græcæ Exemplaris* vice saltem ritè fungatur, licet ad textus *Hebræi* lectionem veram & genuinam eruendam, parum conducatur. Semel vero tantum cùm hæc habeat لتفريق, fatis clare ostendit, in *Græco* Codice, unde concinnata est, semel tantum legi εἰς ἀγαθοποισίμῳ.

Versio Vulgata, *Græcæ* proximam, ut credi-

¹ MSS. *Hebræum* antiquissimum *Bononiæ* adfervari perhibetur. Quod licet *Efræ* autographum esse jactent nonnulli, tamen ut sanioribus rerum æstimatoribus placet, annum post *Christum* natum 900 vix superat. Vid. *Walton. Prolegom.* c. 4. §. 3. *Blanchin. Vind. canon. Script.* Præf. p. 32. 33. *Montfauc. Diar. Ital.* p. 399.

² *Walton. Prolegom. Bib. Polyglot.* c. 5.

tur, Antiquitatem ¹ redolens, vocem לפורחות
ut modo videre liceret, *bis* agnoscit. Unde, nisi
alia suaderet Versio Syriaca, ² ejusdem Antiqui-
tatis, concluderemus, hujus Interpretationis æta-
te, *bis* in Textum *Hebræum* jam irrepsisse. Sed
ea, semel tantum habens *أفرب* *avolare fa-*
ciam illas, semel tantum Syros suis Codicibus *He-*
bræis tunc temporis legisse לפורחות, ostendere
videtur. Si cui mirum videatur vocem hanc

¹ Walton. Prolegom. c. 10.

² Versio Syriaca duplex est. Una quæ, Te-
ste *Abulfaragio* البسيطة *simplex* vocatur لتركي
المنقول من العبري الي السرياني بعد مجي
السيد المسيح في زمان ادي السليح وقيل
convenit cum exemplari Judæorum
lingua Hebraica in Syriacam translata post adven-
tum Domini Christi, tempore Addæi Apostoli, vel
juxta alios, ante eum. Altera versio ea est المنقول
من اليوناني الي السرياني بعد ظهور المخلص
quæ juxta *septuaginta Seniorum in-*
terpretationem, è lingua Græca in Syriacam tradu-
cta est, longo, post Salvatoris incarnationem, inter-
vallo. Vid. *Hist. Dyn.* p. 100. & *Pocock. Spec.*
Hist. Arab. p. 184.

לפירחור eodem commate bis positam fuisse; 2. Reg. 7. 13. velim attentè legat, ubi tota hæc Sententia אשר נשארו בה הנם ככל המון ישראל verbo uno, aut altero interposito repetitur. Alia hujusmodi exempla; nullo admodum negotio, monstrare possem, modo Codici sacro, pristinum suum nitorem & integritatem restituisse, vel gratia, vel præmia sua constarent. ¹

Sed his omiſſis, totam hanc Periochen ita fanare & vertere liceat. הנני אל כסתות ענה אשר אתנה מצודות בהן את הנפשות וקרעתי אתהן מעל זרועותי כנה ושלחתי את הנפשות אשר אתנה מצודות וקרעתי את מספחותי כנה והצלתי את עמי מידכן ולא יהיו עוד בידכן למצודה i. e. *Ecce ego contra* ² *Cassēs vestras, quibus animas venamini, easque de Brachiis vestris, quibus gestare soletis, vi eripiam, animasque, quas venamini, missas faciam. Retia insuper vestra lacerabo, populumque meum è manibus vestris in Libertatem vindicabo; nec diutius erunt in manibus vestris prædæ retibus captæ.*

Argumentum jam tandem pertexui. Restas adhuc solummodo exorandus, Amice Lector, ut

¹ Huic simile ferè videas in *Ciceronis Libro de Divinat.* Cap. 44. *Ed. Dav.*

² Ita אדום אל *contra Edomum* Jerem. 45. 20. Alia Exempla suppeditabit *Noldius.*

conatus hosce nostros æqui bonique confulas. In Vocibus *Hebræis*, quæ minus notæ sunt, interpretandis, fontes *Arabicos* fideliter hausisse, quid commodi secum ferat, & quæ tenenda est via in aliis Difficultatibus superandis his similibus, monstravi.

Nec vero quenquam moveat, me dixisse, Codices *Hebræos*, quibusdam in locis parum sanos esse. Quisquis enim Gentis *Hebrææ* Casus & Fata bene perpendeat, five sub *Antiochis*, five sub *Chaldæorum* Regibus, ut altiora ne repetam, mirabitur potius, tam integros ad nostra tempora devenisse. Nihil humanum, tam longâ annorum serie pati potuisse à Librariorum Imperitia & Oscitatione, non sine miraculis pœne infinitis evenisset.

Judæos scripturas suas corrupisse olim querebatur. ¹ Sed, ut opinor, immerito. Nec quidem, unde ea invaluit opinio, dictu erit difficile. Nam re *Christiana* augeſcente, scripta *Hebræa* diligentius conquiri & evolvi cœperunt, indeque horum

¹ *Samuel Ebn Jebuda Hispanus*, Medicus *Judæus* اسلام وصف كتابا في اظهار معاني اليهود ومواقع الدليل على قبح دينهم التوراة i. e. *Islamismum* amplexus librum composuit, ad retegenda *Judæorum* vitia, & locos, unde constaret, ipsos legem immutasse. *Abulfarag. H. Dyn. p. 408.* Vid. etiam *Walton. Prolegom. cap. 7.*

Codicum numerus simul augescebat. Sed quum omnes eadem curâ & diligentîâ minimè erant exarati, errores quosdam irrepsisse nemo mirabitur. Hinc variæ Lectiones indies crescebant, quæ nè in immensum usque procederent, primi cavisse videntur *Judæi*. Postquam igitur Exemplaria sua corrigere in animum induxerunt, eos malæ fidei arguere, cuius in promptu erat, ubi à suo discedere videbantur.

Quæ Codicum *Hebræorum* Conditio fuit ante *Christum* natum, non liquet. Sed ejus ætatis exemplaria à nostris hinc inde discrepasse, ex Novi fœderis scriptoribus & *Josepho* abunde patet. Nam utcunque Gentis suæ *Literas sacras* ¹ sequi se proficitur, tamen nonnunquam paulo aliter res narrare atque in nostris offendimus, certum est. Exemplar autem, quo usus est, *correctissimum* fuisse, ut Viro Cl. ² placet, ejus Pace, est cur dubitem. Sed vela contrahere jam tempus est.

1 Τὴν μὲν γὰρ ἀρχαιολογίαν, ὡς περ ἔφην, ἐκ τῶν ἱερῶν γραμματῶν μεθερμήνευκα, γεγονὼς ἱερεὺς ἐκ γένους, ὃ μετῃ ἐσχικὼς τῇ φιλοσοφίᾳ τῇ ἐν ἐκείνοις τοῖς γράμμασι. *Cont. Apion. L. I. §. 10.* Et ἀπλανῆ ὃ πεποίημαι, inquit, καὶ τὸ περὶ τὰς βασιλεῖς διαδοχὴν, τὰς πράξεις αὐτῶν καὶ τὰς πολιτείας ἐπαγγέλλων, μοναρχῶν τε δυναστείας, ὡς αἱ ἱεραὶ βίβλοι περὶ πάντων ἔχουσιν ἀναγραφὴν. τῷτο γὰρ ποιήσῃ ἐν ἀρχῇ ἐπηγγελάμην τῇ ἱστορίᾳ. *Antiq. L. 20. c. 10.*

2 *Whiston. Six. Dissert. p. 81. &c.*

DIS-

DISSERTATIO II

Verbis Prophetæ, modo superiore, expofitis, manum de Tabula tollere decrevi. Sed ut pateret, quam feliciter, ad Codicem facrum intelligendum, *Dialectorum* Cognitio, præfertim *Arabicæ*, muniat viam, haud abs re fore confidebam, fi aliud exemplum, loci hætenus parum intellecti, in medium proferrem, & cui expediendo, nec Verfiones antiquæ, nec Commentatores fufficiunt. Is eft

2. R E G. X. 22.

UBI *Jehu*, modo Rex creatus, *Baalis* Cultores delere cupiens, Supplicationem indicit. Et quum jam omnes adelfent, dum parantur *Hostiæ*, jubet eum אשר על המלחחה הוצא לבוש לכל עובדי הבעל ויוצא להם המלבוש i. e. juxta Interpretes *Anglicanos*, he faid unto him that was over the *Vestry*, bring forth *Vestments* for all the Worshippers of *Baal*, and he

E

brought

brought them forth *Vestments*. Καὶ εἶπεν ἰηϛ, in-
 quunt LXX, τοῖς ὅτι τῷ Μισδὰαλ, ἐξαγάγετε ἐνδύμα
 ἅπανιν τοῖς δέλοις τῷ Βάαλ· καὶ ἐξέλεγκεν αὐτοῖς ὁ σο-
 λιστής.

Tota difficultas fita est in vocibus מלתחה, מלבוש & לבוש. Harum primam nusquam alibi agnoscit vetus Testamentum. LXX Interpretes quid esset plane nesciebant. *Vulgatus* habet qui erant *super Vestes*. *Arabs* صاحب الكسوة *Custo-*
dem vestium, & *Syrus* כחן *Præfectum Thesau-*
ri. *Josephus*, eandem hanc Historiam recensens, dicit solummodo, Regem præcepisse τοῖς ἱερε-
 σι δῶναι πᾶσιν ἐνδύματα. *Antiq. p. 410.* *Kimchius* hanc vocem idem valere censet ac בנהים, ad-
 dens, *Jonathanem Targumistam* reddere קומטריא; dicunt enim *Rabbini*, ut monet ipse *Rabbinus*,
 חבית שמשמין קומטריא דספריא; quæ sunt

1 In Loc.

2 קומטר, קומטר: *Arca vestiaria, scrinium* די
 קומטריא על ממנא qui præfectus erat Arcis ve-
 stiariis. Et apud *Talmud*. קומטרי דספרי *Ar-*
culæ librorum. *Megilla fol. 26. 2.* *Buxtorf. Lex.*
Chald. Talmud. Hoc solo loco exstat inquit *Cl.*
Clericus מלתחה *Melthabbah*, nec significatio ulla
 occurrit huic adfinis nisi in *Lingua Æthiopica*, in
 qua אלחה *Elthabhe vestem Byssinam* significat.
 Vestes autem eis dari iussit, ut fidem faceret om-
 nibus

בהם הספרים או לוחות שמשמין על הספרים
ומדבקים אותם בהם לכסותם ולשומרם וכן
המלתחה מקום או כלי שהיו נשמרים שם
Arcae, quibus Libros reponunt, sive ta-
bulae, quae scripta continent, & cohærere faciunt,
aut contegunt, ut salva sint. Unde המלתחה ex-
poni queat Locus, sive Armarium, quo servantur
Vestes.

Quàm minimâ freti Auctoritate מלחחה red-
dunt Interpretes מקום, sive בגדים, *Vestes,*
aut *Arca* qua reponuntur, satis hinc, ut opi-
nor, constat. *לבוש* hoc, quodcunque demum fuit,
omnes *Baalis* Cultores usos esse itidem liquet.
Unde verisimile est, tunc temporis Regem hæc
proferri iussisse, tesseræ instar, quâ Numinis il-
lius cultores inter, & Dei *Israelis*, distingueret.
Omnes enim hos postremos amoveri mandaverat.
Quin & in Parte quadam Templi *Baalis*, המלתחה
hamiltabab dictâ, custoditum, & à quodam Mi-
nistro, cujus erat huic מלתחה præesse, patet.
Non posse tamen hoc *לבוש* ullum *Vestimenti* ge-
nus denotare, exinde colligas, quod doceat nullus
Auctor, vel *sacer*, vel *profanus*, falsorum Numi-
num Cultoribus morem fuisse, *Vestes* ad Aras ge-
rere, inter immolandum, à quotidianis & usita-
nibus, nullam fraudem subesse, alliceretque om-
nes si qui adhuc laterent.

tissimis diversas. Multo minus probari potest, *Vestes* ullas in Templis Deorum esse repositas, quibus induti rem divinam facerent, ex Arcis, vel Thecis depromendas, prout tulit Occasio.

Ad tollendam itaque hanc Difficultatem, satis quidem magnam, imprimis observare liceat, *Baalem* esse *Tyrriorum*, vel *Sidoniorum* Numen. *Baal* enim, in Nominum *Tyrriorum* Virorum compositionibus, frequenter occurrit. Probatur id à Nominibus *Ethbaal*, *Hannibal*, *Maherbal*, idque genus aliis. Idem fuisse Numen hoc cum *Junone* apud *Romanos*, disertè monet *Virgilius*. Nam, ut canit, *Carthagine*

--- illius *Arma*,

- Hic *currus* fuit. ---

In quem Locum notat *Servius*, de *Tyro* constat venisse qui *Carthaginem* condiderunt; id quod docet ipse *Vates*,

- *Imperium*, *Dido* *Tyriâ* regit urbe profecta. 2

1 *Æneid.* L. I. v. 20. Aut vere currum, inquit *Servius*, quo, secundum *Homerum*, in bello utimur: aut *Tbensam* significat, qua Deorum simulachra portantur. . . . Habere enim *Junonem* currus, certum est. Sic autem esse, etiam in Sacris *Tiburtibus* constat, ubi sic precantur: *Juno curulis, tuo curru Clypeoque tuere meos curiæ vernulas sane.*

2 *Æneid.* I. v. 344.

Sidonio-

Sidoniorum insuper Nummis etiamnum visenda est hujus currus Imago. ¹ Argumentum satis clarum, eandem *Junonem* esse utrisque communem. ²

Apud Scriptores sacros, *Sidoniorum* Dea עשתרת *Ashtoreth* dicitur, ut vocem sonant *Massorethæ*, vel potius *Astart*, five *Astarte*. Unde observat *Augustinus*, ³ “solet dici, *Baal* nomen esse, apud “Gentes illarum partium, *Jovis*; *Astarte* vero *Junonis*.” Sed *Baal* videtur fuisse nomen omnibus numinibus, & utriusque sexus, commune. *Baal* itaque, *Sidoniorum* erat *Astarte*, five *Juno*; & hæc,

¹ *Noris de Epoch. Syromaced.* pag. 416.

² Urbs antiquissima fuit *Sidon*, à *Sidone* Noë pronepote condita Gen. 10. *Joseph. Antiq.* L. 2. c. 7. *Hieron. Quæst.* 10. in *Genesin*. Hujus Colonia erat *Tyrus*. Post multos deinde annos, inquit *Justinus*, à Regè *Ascaloniorum* expugnati *Sidonii*, navibus appulsi, *Tyrum* urbem, ante annum *Trojanæ* cladis condiderunt. Lib. 18. c. 3. vid. in super *Isai.* cap. 23. ubi בת צידון *Virginem filiam Sidonis*, *Hieronymus* vult esse *Tyrum*. Hinc quoque apud *Virgilium* dicitur *Sidonia Dido*. *Æneid.* 1. v. 450. & *Carthago* Urbs *Sidonia*. *Æneid.* 1. v. 682.

³ *Quæst.* 16. in *Lib. Judicum*.

ut olim monui, ¹ eadem cum *Venere*, *Diana*, & *Luna*.

Quibus Cærimoniis *Sidone* colebatur hæc Dea, nullus Auctor, quantum memini, tradidit. Sed *Babylone*, inquit *Herodotus*, ² δὲ πάλαι γυναικα ἐπι-
 χερσίν ἰσομήκην ἐς ἰσὺν Ἀφροδίτης ἄπαζ, ἐν τῇ ζῶνι μιχθή-
 ναι ἀνδρὶ ζέοντι. Quem morem tangit etiam *Jeremiab*, in Epistola illa Apocrypha ad *Judeos*, ibi
 degentes, conscripta. ³

Quamvis autem, *semel tantum in vita*, & cum
hospite, rem habere in Honorem *Veneris*, teneri
Mulieres Babylonias, testetur Scriptor modo lau-
 datus, apud *Phœnicas* tamen, ut videtur, paulò
 aliter mos obtinuit. Non *semel* enim, sed *frequen-*
ter, non solis cum Hospitibus, sed cum *Indige-*
nis, cum omnibus quidem, sine delectu, id fe-
 cisse, plusquam verisimile est. Hujus rei testes
 sunt 1. Reg. 14. 24. cap. 15. 12. cap. 22. 46.
 Omnibus quidem hisce locis קדשים legi, non
 me latet. Undè Interpretes *Anglicani* vocem il-
 lam reddunt *Sodomites*, sive masculâ *Venere* uten-
 tes. Ad quam interpretationem ducebat eos for-
 san terminatio vocis masculina קדשים. Sed vo-

¹ Mytholog. Astron. of the Ancients.

² Pag. 20. Edit. Gronov.

³ Vid. Herodot. p. 81. & Raphel. Annot. in
 sacr. Script. Tom. I. p. 97.

cum *Hebraeorum* terminationes, Generis, ut loquuntur Grammatici, notas esse parum tutas, omnibus constat. *Mulieres* esse, doceri videtur 2. Reg. 23. 7. Vix enim credibile est, eas ibi *Tapetes*, *Aulæ*, sive quidvis aliud, texendi locum sibi delegisse, quo viri tam nefandis operati congregiebantur.

Voce *קדושים* ergo intelligas, velim, *Mulieres*, quæ *Beali*, sive *Junoni*, sive *Astarte*, aut *Lunæ* facientes, se prostituiebant. In quem finem, ad Templum Deæ, Viros præstolabantur. Nè verò ferarum ritu, propalàm mare fœmina misceret, cellas, vel parva *Tabernacula*, è lana, vel pilis, *בתיים* *bathim* nominata 2. Reg. 23. 7, in usum Templi conficiebant.

Quæ quidem Interpretatio, utcumque nova & inaudita videatur, ab *Ezekiele* tamen confirmatur. cap. 16. 16.

Nomen Loci quò prostabant hæ mulieres, hactenus ignotum, nisi me mea valde fallit opinio, hic conservatum, *מלתחור* *Miltahab* fuit. Lingua enim *Arabica*, verbum *لأنا* *lataba* valet percussit, & inde sensu metaphorico, coivit cum fœmina. Est itaque *מלתחור* juxta morem for-
mandi Substantiva, Orientalibus usitatum, *Locus*

rem projecit, *لأنا* *lataba* rem habuit cum puella. Gigg. è *Firouzabadia*.

coeundi

coeundi cum faeminis, vel si mavis, honestiore vocabulo, *Lupanar sacrum*. Huic Loco, ut dixi, ad Turbas evitandas, aut dirimendas, si quæ ori-
rentur, Lites, præfuit quidam על חמלתחור dictus. Quum itaque hunc ministrum jubet Rex
Jebu proferre Baalis cultoribus לבוש lebusb, non
vestes dari præcipit, sed cellas has, vel tentoria
parva, & aulæa, produci, in quibus cum faemi-
nis congregarentur, vel ipsa scorta. Eos enim
qui Mulieres in Venerem abducebant, Baalis cul-
tores esse certior factus, facilius ad cædem nota-
re potuit.

Hoc sensu postremo vocem לבוש lebusb nus-
quam alibi reperiri posse, confiteor. Parvulo au-
tem uno Libello, omnes voces Hebræas, aut vo-
cum significationes contineri, quæ in usu erant,
dum salva stetit Israelitarum Respublica, quis as-
ferat? Quin & cum ritibus peregrinis, rerum
nomina peregrina simul invaluisse, quis mirabi-
tur?

Sed licet verbum לבש apud Hebræos, vestiendi,
aut induendi significatione, Lexicis tantum oc-
currat, olim tamen etiam metaphoricè, rem ha-
bere marem cum fœmina valuisse, si Cl. Schul-

I Addo sacrum, ut inter hoc & Communia,
ubi Meretrices mercede conductitiæ vulgariter
prostabant, Distinctio fieret.

tensum

*tensum*¹ audiamus, ex Ps. 65. 14. probari potest. Certè Linguâ Arabicâ, لبس الحارّة est *rem habuit cum Puella*. Et לבאש لباس, monente Cl. Golio, non *Indumentum* in genere solum, aut speciatim *Operimentum Pudendi* valet, quin & *Conjugem*, tum *Mulierem* viri, inquit, tum *Virum* mulieris; quod invicem pro tegumento sunt. Unde in Korano suo Mobammedes احل لكم ليلة الصيام الرفث الى نسائكم هن لباس لكم وادتم, inquit, Nocte Jejunii permissus esto vobis congressus cum uxoribus vestris, siquidem eae sunt indumentum vestrum, لباس لكم, Hebraicè לבוש לבם, & vos earum. Surat. 2. v. 183. Cui affine est, quod Abimelechus Saræ dicit, Maritum ejus, vel ut ipsa maluit, fratrem Abrahamum, ei esse כסות עינים Gen. 20. 16. *Oculorum Tegumentum*.

Nec verbo לבש لباس soli competit hæc significatio, sed cum reliquis verbis *vestiendi* communis est. Est enim חוב דות, conjugatio 2da verbi חאב חאב, apud Cl. Golium, *rem habuit cum conjugē*, & Substantivum חיב חיב Heb. is est *qui congressus fuit cum conjugē*. Idem quoque observari licet de verbo עשי עשי, quod primum *texit*, deinde *flagello percussit*, denique *inivit mulierem*, valet. Apud eundem denique, לחאף לחאף, &

¹ Animadvers. Philolog. & Critic. p. 156.

אָרָא, non tantum *Operimentum*, *Tegumentum* Corporis, sed *Conjugem*, *mulierem*, insuper valent.

Vox מַלְבוּשׁ *malbusb* nullibi legitur præter hîc loci, ubi, ut diximus, מַלְבוּשׁ, & Job 27. 16, ubi מַלְבוּשׁ reddunt LXX. Horum locorum priore, forsan מַלְבִּישׁ *malbish* suis exemplaribus legerunt; quod quidem Orationis Seriei quam optimè convenit. *Lupanaris* enim *Præfectus*, certe in medium produxit, id quod *Jehu* Rex producendum mandavit; id verò Historiæ scriptor, ut vidimus, לְבוּשׁ jam dixerat. Non itaque unâ eâdemque Sententiâ, Scriptorem voce diversâ, arbitror, rem unam & eandem designaturum, sed diversam. Sive מַלְבוּשׁ itaque, sive מַלְבִּישׁ legas, eum ipsum intelligo, qui modo Periphrasticè עַל הַמִּלְחָמָה nominabatur, & cujus erat vel viros cum fœminis committere, vel *Lupanaris* fores aperire, & scorta educere, vel potius forsan, *cellas*, *aulæa*, & *tentoria parva* modo dicta, erigenda, & peractis his Sacris nefandis, iterum plicanda, & in locum suum reponenda curare. Sive igitur unam, sive alteram harum significationum eligas, hanc primam esse Cærimoniam, quâ huic Deæ litabant ejus cultores, primus, quod sciam,prehendi. Locum itaque sic verto.

Fussit itaque eum qui Lupanari sacro præfuit, inquit, Aulæa, quæ omnibus Baalis cultoribus sufficiant,

ſufficiant, proferto; eaſque produxit eis *המלבוש ba-*
malbuſh dictus i. e. is cui curæ erant.

His ita explicatis, facile videre eſt, quam ob
 Cauſam, *Jezebeli*, quam crudelem, imperioſam
 tantum, & patriis ritibus addictiſſimam mulie-
 rem deſcribit Hiſtoricus, inſuper tamen *Jehu* ob-
 jiciat *זננים* *mores meretricios*, 2. Reg. 9. 22. Prin-
 cept enim ille, caſtus fuiſſe videtur, ideoque ab
 his ſacris impudicis alienus, *Baalis* cultores neca-
 ri juſſit. Malis vero conſiliis uſus, quorum Au-
 ctor olim *Jeroboamus*, Vitulorum aureorum, *Dei*
 nempe *veri* cultum ⁱ ſub horum animalium *Ima-*
gine, permifit.

Sed quum res caſtiſſima ſit omnis Cultus di-
 vinus, cur *Baalis* cultores tam impenſè deteſte-
 tur Deus, nemo mirabitur; aut cur Gentes *Ca-*

ⁱ Plura ſuper hoc Argumento jam dixi dua-
 bus Diatribis nondum editis, *Anglicè* conſcriptis,
 quarum uni Titulus, An Eſſay on *Micah* 5. 2.
 And thou *Bethlehem Ephratah* though thou be
 little among the Thouſands of *Judah* &c. Alte-
 ri vero, The Hiſtory of *Nebuchadnezzar*; or an
 Enquiry into the Time of the conqueſt of *Jeru-*
salem, *Tyre*, and *Egypt* by that Prince; the tak-
 ing of *Babylon* by the *Medes*, and the Reduction
 of the *Median* Empire by *Cyrus*. The whole
 confirmed by *Aſtronomical* Calculations.

naanitidas, apud quas, Sacra tam impura, ferè ab ultimis usque temporibus invaluerant, ad internecionem persequi jusserat.

Hinc denique pateat, quæ & quanta audeat absurda genus humanum sibi relictum. Quales sibi cudat opiniones de Numine superstitosum vulgus, quas semel animo conceptas, mores malos & impudicos semper sequi. Gratè igitur ab omnibus amplectendam esse Religionem *Christianam*, quæ de Deo O. M. quam rectissimè sentire docet, & quam sanctissimè colendum præcipit.

F I N I S.

Advertisement.

Ready for the Press, and soon will be Published,

ANAXAGORAS;

O R

A DISSERTATION on the STONE that
fell into the *ÆGOSPOTAMUS*.

Wherein is rectified a Mistake of the Ancients,
by shewing, that *Anaxagoras* foretold, not the
fall of that Stone, but

A SOLAR ECLIPSE;

That the *flame-coloured Cloud* which he saw was
probably the COMET that appeared at

The BATTLE of *SALAMIS*,

as mentioned by *Pliny*.

From whence Occasion is taken, to shew that
That Battle must have been fought in the
Year before *Christ* 478, and not in 480 as
hath been generally supposed.

Cælestis Rationis Opus ----
Manil.

Advertisement.

Ready for the Press, and soon will be Published,

A MAXAGORAS;

OR

A DISSERTATION on the STONE that
fell into the ECOSPOTAMUS.

Wherein is rectified a Mistake of the Ancients,
by showing, that MAXAGORAS foretold, not the
fall of that Stone, but

A SOLAR ECLIPSE;

That the Sun-reverend Chast which he saw was
probably the COMET that appeared at

The BATTLE of SALAMIS.

as mentioned by PLY.

From whence Occasion is taken, to show that
That Battle must have been fought in the
Year before Christ 476, and not in 480 as
hath been generally supposed.

Calista Rattin's Opus
Manit.
